

Spis treści

Od Autora	13
Podziękowania	16
Rozdział I	
Dane geograficzne, przyrodnicze i historyczne Podgrodzia	
1.1. Dane geograficzne i przyrodnicze	17
1.2. Dane historyczne.....	18
1.2.1. Pierwsze wzmianki o Podgrodziu	18
1.2.2. Niepewne dane z lat przedwojennych	18
1.2.3. Podgrodzie po roku 1945 jako teren przygraniczny.....	19
1.2.4. Opuszczona osada rybacka	19
1.2.5. Strażnica WOP	20
1.2.6. Odkrywanie walorów rekreacyjnych Zalewu Szczecińskiego.....	22
Rozdział II	
Budowa i utrzymanie ośrodka kolonijnego w Podgrodziu	
2.1. Początki Miasteczka Dziecięcego w latach 1952–1954	25
2.1.1. Inicjatorzy i ich założenia	26
2.1.2. Entuzjazm w artykułach prasowych.....	28
2.1.3. Trudności formalno-prawne i organizacyjne	30
2.1.4. Niejasna sprawa inwestorów	34
2.1.5. Wyścig z czasem.....	38
2.1.6. Prace społeczne mieszkańców Nowego Warpna	39
2.2. Budowa nowych obiektów.....	39
2.2.1. Kolejka wąskotorowa	39
2.2.2. Stołówki i arkady.....	42
2.2.3. Kinoteatr i amfiteatr	43
2.2.4. Stadion i inne obiekty sportowe	44
2.2.5. Gospodarstwo rolne	45
2.2.6. Sieć kanalizacyjna i wodociągowa, łaźnia	46
2.2.7. Stacja transformatorowa i linia energetyczna	46
2.2.8. Asfaltowe ulice.....	47
2.3. Remonty i adaptacje	47
2.3.1. Budynki mieszkalne i gospodarcze	47
2.3.2. Hotel Morski	48
2.3.3. Budynek administracyjny	49

2.4. Bogactwo wyposażenia	50
2.4.1. Środki transportu	51
2.4.2. Sprzęt sportowy i muzyczny	52
2.4.3. Dom Młodego Technika	52
2.4.4. Wyposażenie kolonijnych domów	53
2.4.5. Wyposażenie kuchni i ośrodka zdrowia	54
2.4.6. Wesole miasteczko	54
2.4.7. Radiowęzeł i centrala telefoniczna	55
2.4.8. Umundurowanie służb	56
2.5. Status powstałego Miasteczka Dziecięcego	57
2.6. Rozbudowa w latach 1955–1958	60
2.6.1. Plany rozbudowy	60
2.6.2. Realizacja planów inwestycyjnych	61
2.7. Koszty inwestycji i wyposażenia Miasteczka	62
2.7.1. Wartość nakładów do 1956 roku.	62
2.7.2. Przykładowe dane z bilansów rocznych i sprawozdań	63
2.8. Dekapitalizacja infrastruktury	64
2.8.1. Wycofanie kolejki z eksploatacji	64
2.8.2. Zmiana funkcji budynku dworca i wiaty	66
2.9. Ośrodek kolonijny w zarządzie Huty „Szczecin”	66
2.9.1. Utrzymywanie infrastruktury Hutniczego Ośrodka Kolonijnego	66
2.9.2. Oznaki ponownej dekapitalizacji ośrodka.	67

Rozdział III

Wpływ zmieniających się założeń ideologicznych w Polsce w latach 1952–1973 na wychowanie w ośrodku kolonijnym w Podgrodziu

3.1. Propagowanie „jedynie słusznej ideologii” w powojennej Polsce	69
3.1.1. Założenia ideologiczne i wychowawcze w Polsce w latach 1948–1955	69
3.1.2. Zmiany w kraju i ich wpływ na wychowania w latach 1956–1972	73
3.1.3. Zmniejszenie wpływu ideologii na wychowanie	75
3.2. Podgrodzie – Polski Artek	76
3.2.1. Założenia ideologiczne i wychowawcze Miasteczka w chwili jego otwarcia	78
3.2.2. Program wychowawczy realizowany w pierwszych latach działalności	80
3.2.3. Koncepcja połączenia Miejskiej Rady Narodowej z metodyką harcerską	80
3.2.4. Koncepcja pełnienia służb, kół zainteresowań i zdobywania sprawności	83

3.2.5. Krytyka systemu wychowawczego i jego częściowa modyfikacja.....	85
3.2.6. Punkt zwrotny w sprawach opiekuńczych i wychowawczych....	89
3.2.7. Propagowanie Miasteczka Dziecięcego w prasie, piosence, wierszu	90
3.3. Ośrodek kolonijny Zjednoczenia Hutnictwa Żelaza i Stali	93
3.3.1. Zmiana pokoleniowa w kraju	93
3.3.2. Ośrodek kolonijny dla dzieci hutników	93
3.4. Pochodzenie geograficzne i społeczne dzieci i młodzieży w całym okresie istnienia Podgrodzia jako ośrodka kolonijnego	95
3.4.1. W latach 1952–1956	95
3.4.2. W latach 1957–1961	97
3.4.3. W latach 1962–73	98
3.5. Nazwy: ośrodka, placów i ulic oraz emblematy, sztandary	99
3.5.1. Nazwy ośrodka wyrazem zmian ideologicznych i własnościowych	99
3.5.2. Nazwy ulic i placów w różnych okresach działania ośrodka kolonijnego	101
3.5.3. Emblematy i pieczęcie	102
3.5.4. Sztandary	104
3.6. Działanie osób na rzecz wypoczynku dzieci w minionym ustroju	105

Rozdział IV

Dwadzieścia dwa sezony wakacyjnego miasteczka w Podgrodziu

4.1. Miasteczko Dziecięce pod patronatem spółdzielczości w latach 1952–1961.....	107
4.1.1. Uroczyste otwarcie	107
4.1.2. Struktura organizacyjna Miasteczka	108
4.1.3. Pierwsze dwa turnusy	110
4.1.4. Kolonie w latach 1953–58	110
4.1.5. Finał Festiwalu Dziecięcych Zespołów Artystycznych	111
4.1.6. V Światowy Festiwal Młodzieży i Studentów	112
4.1.7. Filmy i imprezy	114
4.1.8. Pięciolecie Miasteczka	115
4.1.9. Tragiczne zdarzenie na Zalewie i jego wpływ na funkcjonowanie Miasteczka	116
4.1.10. Dziesięciolecie Miasteczka Dziecięcego	119
4.1.11. Zapewnienie zaopatrzenia i koszty utrzymania	120
4.1.12. Zakończenie działalności Miasteczka Dziecięcego pod egidą spółdzielczości	122
4.2. Hutniczy Ośrodek Kolonijny latach 1962- 1973	124

4.2.1. Uruchomienie Hutniczego Ośrodka Kolonijnego w Podgrodziu	124
4.2.2. Przykładowe koszty utrzymania HOK w Podgrodziu	125
4.2.3. Co zachowano z dawnego Miasteczka?	126
4.2.4. Jakie zmiany wprowadził nowy zarząd?	128
4.2.5. Większe otwarcie na Nowe Warpno	129
4.2. Podgrodzie nie tylko dla kolonistów	130
4.3.1. Próby utworzenia prewentorium w latach 1952–1954	130
4.3.2. Obozy młodzieżowe i ZHP	132
4.3.3. Pracownicze wczasy spółdzielców	132
4.3.4. Wycieczki szkolne i inne	133
4.3.5. Rajd motocyklistów i kursy ruchu drogowego	134
4.3.6. Obrona Terytorialna Kraju (OTK)	135
4.4. Przekazanie Podgrodzia oświacie w 1973 roku	135
4.4.1. Zmniejszenie zainteresowania prasy HOK w Podgrodziu	135
4.4.2. Potrzeby oświaty w województwie i przesłanki do powołania Państwowego Zespołu Domów Młodzieżowych	137
4.5. Pracownicy Podgrodzia	138
4.5.1. Pod zarządem CZSP w Warszawie	138
4.4.2. Pod zarządem Huty „Szczecin”	139
4.5.3. Zatrudnienie w PZDM	140

Rozdział V

Ramy prawne i ekonomiczne funkcjonowania Podgrodzia w latach 1952–1973

5.1. Podstawy prawne dotyczące wypoczynku dzieci i młodzieży w latach 1948–1962	141
5.1.1. Przepisy oświatowe	141
5.1.2. Przepisy dotyczące aspektów ekonomicznych i socjalnych	144
5.2. Centralny Związek Spółdzielczości Pracy	146
5.2.1. Dwie pieczęcie Miasteczka Dziecięcego	147
5.2.2. Rozwiązanie CZSP	148
5.3. Podstawy prawne wypoczynku dzieci i młodzieży w latach 1962–1973	148
5.3.1. Przepisy oświatowe	148
5.3.2. Fundusze socjalne zakładów pracy	150
5.3.3. Przekazanie Miasteczka Dziecięcego bogatemu Zjednoczeniu Hutnictwa Żelaza i Stali w Katowicach	151
5.3.4. Wartość przekazanego majątku	152
5.4. Hutniczy Ośrodek Kolonijny w Podgrodziu	154
5.4.1. Dbałość o przejęte mienie	155

5.5. Pojawienie się trudności w prowadzeniu wypoczynku letniego dzieci i młodzieży	157
5.6. Przekazanie HOK na cele oświatowe.....	158

Rozdział VI

Wspomnienia o Podgrodziu

Wstęp do wspomnień.....	162
Julian Bergiel	162
Zygmunt Kiraga	164
Edward Hołub.....	166
Teresa Mielcarek	167
Iwona Liakos z d. Łazarska	168
Anna Łazarska.....	170
Marianna Najdarska z d. Czajkowska.....	171
Marianna Łukasik.....	172
Bożena Suś z d. Śpiewak.....	175
Krystyna Czerwińska-Twarowska	176
Józef Ilnicki	177
Józef Ratusznik	179
Anna Szefernaker	183
Edward Zegadłowicz	184
Krzysztof Garwoliński.....	185
Maria Godfryd	186
Józefa Z.	187
Anna S.....	188
Roman Karolewski.....	189
Kazimiera Gadomska z d. Górecka.....	191
Mariusz P.	192
Krystyna Zegadłowicz.....	194
Roman Falkowski	194
Jarosław Lamparski	197
Sławomir O.	198
Stanisława Nowakowska z d. Borotko.....	199
Ryszard Sobolewski	201
Andrzej Wiśniowski.....	201
Antonina Majchrzak-Rola.....	203
Zofia O.....	204
Zdzisław Runowicz.....	204
Zygfryd Moska.....	205
Maria Kaleta	206

Rozdział VII

Podsumowanie.....	209
-------------------	-----

Rozdział VIII

Zdjęcia, pocztówki, dokumenty i wycinki prasowe.....	211
--	-----

Skróty występujące w książce.....	237
-----------------------------------	-----

Bibliografia.....	239
-------------------	-----

Materiały źródłowe	239
--------------------------	-----

Inne dokumenty	239
----------------------	-----

Artykuły prasowe.....	240
-----------------------	-----

Literatura.....	241
-----------------	-----